

Eduskunnalle tiedottaminen; ulkoasiainneuvosto (kehitysministerit) 18.5.2026

Kokous

Ulkoasiainneuvosto (kehitys) 18.5.2026 Bryssel

Kehitysministerikokoonpanon ulkoasiainneuvoston 18.5.2026 kokouksen asialistalla oli kolme kohtaa: EU:n ulkoisen toiminnan tulevaisuus muuttuvassa geopoliittisessa toimintaympäristössä, Global Gateway -strategian rooli EU:n ulkoisessa toiminnassa sekä Iranin sodan vaikutukset kehitykselle maailmanlaajuisesti.

Kokouksessa peräänkuulutettiin molemminpuolisesti hyödyttäviä kumppanuuksia, sekä näkyvyyttä ja vaikuttavuutta EU:n toimille. Korkea edustaja Kallas muistutti, ettei EU voi toimia silloissa, vaan on käytettävä unionin koko keinovalikoimaa. Kokouksessa käytiin keskustelua joustavuuden ja ennakoitavuuden oikeasta suhteesta sekä neuvoston ohjausroolin ja komission toimivallan sopivasta tasapainosta.

Global Gatewayn kohdalla korkea edustaja Kallas korosti kumppanuuksien merkitystä nykyisessä haastavassa geopoliittisessa tilanteessa. Keskustelussa nousi esiin pettymys siitä, ettei Global Gateway -päätelmiä saatu hyväksytyä. Puheenvuoroissa korostui tarve kehittää sekä Global Gatewayn hallintoa, että koordinaatiota. Tämän lisäksi korostettiin tarvetta kehittää PK-yritysten mahdollisuuksia osallistua Global Gatewayn implementointiin sekä tarvetta tehostaa viestintää EU:n narratiivin vahvistamiseksi.

Iranin sodan vaikutuksiin liittyen korkea edustaja Kallas sekä komissaari Sikela korostivat EU:n yhtenäisten toimien merkitystä. EU ei ole osa konfliktia, mutta voi olla osa ratkaisua. Keskustelussa korostettiin sekä hätäapuun panostamista että hauraiden maiden resilienssin tukemista, jotta pitkäaikaisilta negatiivisilta kehitysvaikutuksilta vältyttäisiin.

Kallas ja Sikela vetosivat jäsenmaihin yhteisestä eurooppalaisesta kandidaatista sopimisen puolesta FAO:n pääjohtajakisassa.

Ulkoasiainneuvosto kehitysministerikokoonpanossa pidettiin 18.5.2026 Brysselissä. Suomea kokouksessa edusti ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio. Ulkoasiainneuvostossa aiheina olivat EU:n ulkoisen toiminnan tulevaisuus muuttuvassa geopoliittisessa toimintaympäristössä, Global Gateway -strategian rooli EU:n ulkoisessa toiminnassa sekä Iranin sodan vaikutukset kehitykselle maailmanlaajuisesti.

Kehitysministerikokouksessa hyväksyttiin neuvoston päätelmät koskien lähestymistapaa hauraisiin konteksteihin, EU:n ulkosuhdeinstrumentteja ja kestäväen kehityksen tuloksia (*Conclusions on a coherent approach to fragility, EU external action instruments and sustainable development outcomes*).

Ulkoisen toiminnan tulevaisuus, huomioiden muuttuva geopoliittinen toimintaympäristö

Korkea edustaja Kallas nosti esiin virallisen kehitysavun (ODA) määrän laskeneen edellisvuoteen verrattuna ja EU:n kattavan 48% virallisesta kehitysavusta maailmanlaajuisesti. Kallas painotti laajoja ja vahvoja kumppanuuksia, jotka kattavat turvallisuuden, talouden ja muuttoliikkeen.

Keskustelussa korostuivat molemminpuolisesti hyödyttävät kumppanuudet, arvopohjaisuus ja periaatteellisuus. Tämän lisäksi keskustelua käytiin ennakoitavuuden ja joustavuuden oikeasta suhteesta sekä neuvoston ohjausroolin ja komission toimivallan välisestä tasapainosta. Keskustelussa painotettiin myös keskinäisen koordinaation merkitystä ja Team Europe -lähestymistapaa.

Suomen puheenvuorossa nostettiin esiin ulkoasiainneuvoston (kehitysministerikokoonpano) olevan hyvä tilaisuus strategiseen keskusteluun. Ministeri Tavio painotti tarvetta konkreettisemmille tuloksille, EU:n omien intressien edistämistä ja perinteisen kehitysyhteistyön epäonnistumista. Kehitysyhteistyö muuttuu transaktionaisempaan suuntaan, ja on pohdittava, kenen kanssa yhteistyötä tehdään. Taavoitteenamme on aito kehitys, kumppanimaiden teollistuminen ja talouden kehitys. Suomi myös tuki Saksan viestiä yhtenäisten viestien tarpeesta ja Team Europe -toimintatavan merkityksestä. Tuki UK:rainalle on erittäin tärkeää.

Global Gatewayn rooli EU:n ulkoisessa toiminnassa

Jäsenmaat olivat yhtä mieltä Global Gatewayn merkittävästä potentiaalista EU:n aseman vahvistamisessa luotettavana kumppanina geopolittisen kilpailun tiukentuessa.

Puheenvuoroissa korostettiin tarve kehittää Global Gatewayn hallintoa, erityisesti johtokunnan roolin selkeyttäminen ja kokouksien parempi hyödyntäminen saivat tukea. Tämän lisäksi nostettiin esiin tarve kehittää PK-yritysten mahdollisuuksia osallistua Global Gatewayn implementointiin. Keskustelussa painotettiin myös Global Gatewayn viestinnän tehostaminen ja parempi hyödyntäminen EU:n narratiivin vahvistamiseksi.

Suomi tuki muiden jäsenmaiden kantoja PK-yritysten roolin kasvattamisesta. Ministeri Tavio kertoi kokemuksistaan useiden Afrikan maiden johtajien kanssa, jotka toivovat enemmän investointeja kuin kehitysapua. Global Gatewayn kaltaiset investointityökalut ovat tehokkaampia kehityksen edistämässä kuin perinteinen kehitysapu, ja suuntaa tulisi vahvistaa myös poliittisella ohjauksella. Investoinnit tuovat kumppanimaahan työpaikkoja sekä edesauttavat teollisuuden kehittymistä. Suomessa on luotu toimiva Team National – rakenne, johon kuuluu mm. Finnpartnership, joka tarjoaa hankerahoitusta. Suomen toimijat etsivät aktiivisesti kumppaneita ja yhteistyötahoja Team Europen kautta. Taloudellisten intressien edistäminen on kaiken muun pohjana, myös geopolittisten tavoitteiden edistäminen alkaa taloudellisista hyödyistä.

Iranin sodan vaikutukset kehitykselle maailmanlaajuisesti

Korkea edustaja Kallas toi puheenvuorossaan esiin erityisesti energian hinnan ja saatavuusongelmat sekä ruokaturvan ja vaikutuksen makrotaloudelliseen vakauteen. Yhteisvaikutukset voivat ennestään taloudellisesti heikossa asemassa olevissa maissa aiheuttaa myös poliittista epävakautta. Kallas totesi myös Venäjän käyttävän tilannetta hyväkseen, ja painotti EU:n yhtenäisyyden olevan kriittistä unionin vaikuttavuudelle.

Komissaari Síkela painotti merenkulun vapautta ja tarvetta vastata kiireellisiin energia- ja ruokaturva-ongelmiin. Síkela nosti esiin myös vaikutukset ilmastolle, sillä moni maa palaa hiilivoiman käyttöön. EU:n tuki kumppanimaiden vihreälle siirtymälle, vähähiilistämiseksi sekä kestäväälle maataloudelle on keskeistä.

Jäsenmaat painottivat keskustelussa merenkulun vapautta ja diplomaattisen ratkaisun merkitystä sekä kansainvälisiä kumppanuuksia ja monenkeskistä kansainvälistä vaikuttamista YK:ssa ja kansainvälisissä rahoituslaitoksissa. Jäsenmaat toivat puheenvuoroissaan esiin erilaisia lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutuksia, ja niihin vastaamisen tärkeyttä.

Suomen edustajat
ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio